

ikke i nogen større Udstrækning finansieret dem ved Optagelse af Laan paa Markedet. Dette vil betyde, at Danmark nu kommer til at finansiere disse Udgifter ved Skatter i Aarene efter Krigen, medens andre krigsførende Lande i hvert Fald i væsentlig Udstrækning har dækket dem gennem Skatter under selve Krigen, da Indtægterne maalt i Penge var store i Forhold til den reelle Vareforsyning, hvorfor det var let at opkræve store Skatter. Følgen af denne Tingenes Tilstand har været den meget store *Pengerigelighed*, vi har for Tiden. Man kan, efter hvad Finansministeren udtalte, regne med, at Beløbet af ledige Penge andrager op imod 4 Milliarder Kr., idet vi for Tiden har en Pengemængde paa hen imod 5 Milliarder, medens en Pengecirkulation af lidt under 1 Milliard formentlig vilde svare til den Omsætning, der paa længere Sigt kan regnes med under de nuværende Pris- og Indtægtsforhold.

Denne store Pengemængde indebærer en vis Fare for den økonomiske Stabilitet; ikke alene er den med til at muliggøre den *meget store Vareefterspørgsel*, vi kender for Tiden, men indirekte har den en endnu mere vidtgaaende Indflydelse derigennem, at Pengerigeligheden tenderer til at *presse Renten ned*. En alt for lav Rente vil give en Tendens til større Investering og Kapitalfortøring, end Landets økonomiske Vilkaar tillader, og vil derfor gøre det nødvendigt at *bibeholde Restriktioner* af mange forskellige Slags i større Udstrækning, end man ellers behøvede. Man kan heller ikke se bort fra, at den Efterspørgsel efter Varer og Produktionsmidler, herunder Arbejdskraft, som den store Pengerigelighed og den lave Rente fremkalder, kan indebære en vis Fare for en *fortsat opadgaaende Løn- og Prisbevægelse*, altsaa en fortsat Inflation.

Derfor er det nødvendigt, at den store Pengemængde reduceres ved Opsugning, i hvert Fald af en væsentlig Del af de ledige Penge. Dette kan gøres enten gennem *Laan* eller gennem *Skatter*. Da Laan skal forrentes og eventuelt nedbringes ved Afdrag, betyder Laan i Virkeligheden fremtidige Skatter, og man har for saa vidt Valget mellem Skatter nu og Skatter siden. Det vil være *nødvendigt at gaa begge disse Veje*, og man er allerede begyndt herpaa. Betydelige Beløb er opsuget gennem Skatter og navnlig gennem Laan, men det er ikke forvarligt at lade den resterende Opsugning foregaa udelukkende ad Laanevejen. Der er i hvert Fald 3 vigtige Grunde til, at man allerede nu i den allernærmeste Fremtid maa præstere en meget væsentlig Del af den samlede Opsugning.

For det første kan vi ikke vente at faa de *friere Forhold*, som vi alle ønsker, før de pengepolitiske Faktorer i Landet har faaet en mere normal Størrelse, og et Led i denne Normalisering maa være en forholdsvis betydelig Opsugning af ledige Penge. For det andet maa et Retfærdighedshensyn tale for, at